

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kulk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 Januari 1881

Een geval dat wij niet mogen vergeten

DE MAGNETISEUR ZAG DE TUMOR NIET

ALLE VOORSTANDERS van paranormale geneeskunde hadden eigenlijk op 4 oktober in het zaaltje van de Haarlemse kantonrechter behoren te zijn om nu eens te zien hoe groot de gevaren zijn, verbonden aan het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst.

Nog beter ware het geweest, als die voorstanders van de „wonderdokters” het gehele ziekteproces hadden kunnen volgen van een vrouw, die onder behandeling stond van de Haarlemse magnetiseur M.F.H.B.

Scherpe veroordeling

Wat zich daar in de Hillegomse ziekenkamer heeft afgespeeld was echter duidelijk — onbarmhartig duidelijk — te volgen tijdens de rechtszitting, waarbij de Haarlemse kantonrechter de man wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst veroordeelde tot tweemaal f 500.— boete, waarvan tweemaal f 250.— voorwaardelijk.

Daarnaast — en dat was stellig even belangrijk als de zware straf — liet de kantonrechter een nadrukkelijke mondelinge veroordeling van de kwakzalver door de rechtszaal klinken, die haar weg vond naar grote landelijke dagbladen als De Telegraaf en de Courant Nieuws van de Dag.

De zich noemende „toxicoloog” en „pharmacoloog” B. uit Haarlem heeft de Hillegomse vrouw gedurende ongeveer 9 maanden tweemaal per week tegen een vergoeding van f 5.— tot f 10.— per keer behandeld tegen een kwaal die zich uitte door hoofdpijn en tranende ogen.

Later kreeg de vrouw pijn in haar benen. Magnetiseur B. noemde deze kwaal een naar binnen geslagen griep. Hij bleef haar magnetiseren, kruiden, smeersel en tabletten leveren. Uiteindelijk moest zij voortdurend het bed houden. Magnetiseur B. bezocht zijn patiënte bij nacht en ontij en niet zelden liet de zieke vrouw de kwakzalver per taxi naar haar huis ontbieden. Een huisarts werd niet meer toegelaten en specialistische hulp bleef achterwege. Hoewel de patiënte onder zware geestelijke invloed van de magnetiseur stond,

wellicht haar gezichtsvermogen gedeeltelijk zal moeten missen.

„Deze vrouw is op het nippertje gered”, vond de kantonrechter.

„Als zij was gestorven was het uw schuld geweest”, voegde de officier van Justitie er aan toe.

En een deskundige, de inspecteur van de Volksgezondheid in de provincie Noord-Holland, de arts A. Pieron, deelde de kantonrechter mee, dat de bedoelde symptomen een medicus al veel eerder op het spoor van de hersentumor hadden kunnen en moeten brengen.

„Als zij niet zo lang onder uw invloed had gestaan, had al die narigheid wel-

slaagden naaste verwanten er in de kwakzalver uiteindelijk de deur te wijzen.

De vrouw werd in een ziekenhuis opgenomen, waar men bij haar een hersentumor ontdekte. Zij werd geopereerd en is herstellende, hoewel zij

Jaarvergadering 25 november

AGENDA

van de **Algemene Ledenvergadering** van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, te houden op **ZATERDAG 25 NOVEMBER 1961**, 's middags te **15.00 uur** in het **American Hotel, Leidseplein te Amsterdam**.

1. Opening.
2. Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 3 dec. 1960.
3. Ingekomen stukken en mededelingen.
4. Jaarverslag secretaris.
5. Verslag van de directeur van het bureau der vereniging.
6. Rekening en verantwoording van de penningmeester.
7. Benoeming kascommissie.
8. Verkiezing bestuursleden.
Aan de beurt van aftreden zijn: mej. E. H. Hengeveld en de heren H. Dijkstra en Mr J. D. van den Berg.
9. Bespreking van de middelen die tot het bereiken van het doel van de vereniging kunnen leiden.
10. Rondvraag.
11. Sluiting.

KOMT ALLEN!!

De brief van de kwakzalver

EEN VROUW met een ernstige hersentumor heeft onlangs een zware operatie ondergaan. Zij is langzaam herstellende.

Het ziekteproces werd — naar men mag aannemen — verergerd door het feit dat zij gedurende lange tijd onder behandeling stond van een magnetiseur.

Een naast familielid van de patiënte met het gezwel in de hersenen heeft zich gedurende de behandeling tot de onbevoegde genezer gewend om inlichtingen omtrent de ziekte.

Wij publiceren hier het antwoord dat de kwakzalver zond aan de ongeruste verwanten. Zelfs een leek moet de angstaanjagende medische onzin in deze brief opvallen.

„Ongelukkige griepkwestie” was: HERSENTUMOR

VOOR EEN JUISTE beantwoording van uw schrijven is het ter zake dat ik u eerst de situatie schets van mevrouw X. als patiënte van mij.

Vóór deze ongelukkige griepkwestie was zij patiënte van mij geweest en had zij gekuurd, zelfs vrij lang, om af te komen van een niet alleen hinderlijke maar ook gevaarlijke aandoening in het hoofd. Flitsende pijnen en vertroebeling van de ooglenzen hebben mij toen bezorgd gemaakt.

Zij kwam tot mij nadat medische behandeling geen resultaat had gehad. Dit is mijn specifieke werk, want waar medische kuren zijn kan de patiënt bij mij niet terecht of er moet een bijzondere reden voor aanwezig zijn.

Ik mocht mevrouw X. genezen en deed door de kuur de ervaring op, dat haar zenuwgestel niet sterk was en dat zij verder te gevoelig was.

Zenuwverzwakking

Toen kwam de ziekte waarvoor wij nu staan.

Mevrouw X. was onder medische behandeling en ter assistentie was een neurologe. Toen dit niet vlotte verschenen op een dag mevrouw X. en mevrouw Y. bij mij.

Op dat oogenblik ben ik van mevrouw X. het meeste geschrokken. Wat ik vreesde was gebeurd. De zenuwaandoening was een totale. Niet alleen dreigde het verrichte werk weer te niet te worden gedaan, maar het tragische lot van een zenuwverzwakking, die op diverse plaatsen tot ontsteking overging moest gekeerd worden.

Daarom moest ik, hoe ongaarne ook, mevrouw X. weer als patiënte tot mij nemen. En met deze stap volgde de concequentie, dat ook de beenen er wel bij moesten.

Door behandeling kon ik de zenuwaandoening terugdringen, maar opvallend de benen weigerden.

Het werd mij al spoedig duidelijk, dat hiervoor een reden moest zijn, dit afwijken moest een complicatie zijn.

Door informatie langs verschillende wegen kwam ik er ten slotte achter.

Mevrouw X. heeft te lang geloopt met een waterzucht in hare beenen en vond het niet nodig hiervan de huisdokter in kennis te stellen. Dit is volgens mij de reden van de extra felle aandoening in de beenen.

Ik heb mevrouw X. bv. een dieet gegeven omdat ook de zenuwen in de buik nog aangedaan waren. Eerst nu acht ik de zenuwverzwakking eenigszins veilig gesteld. Maar met de beenenkwestie, die ik mee moest nemen, zit ik nu voor een zeer moeilijke beslissing.

Overbelasting

Ik wil mij niet goedkoop van het geval afmaken, hoewel ik de gelegenheid heb gehad.

Ik heb mevrouw X. de vrijheid gewezen naar specialistische behandeling, maar hare zenuwtoestand algemeen was van dien aard, dat ik niet besluiten kon om zelf een besluit te nemen.

De behandelingen zijn voor mij zelf een dusdanige overbelasting, dat ook mijn gezin het anders wil.

Het is nooit gegaan om het resultaat alleen; maar of het verantwoord was.

De resultaten van de beenen zijn in ieder geval onvoldoende om mevrouw X. te onthouden een beslissing of er moet een plotselinge wending komen.

De pijnen doen al deze soort patiënten natuurlijk geen goed. Maar voor de hoofdzenuwen en voor de algemeene zenuwtoestand voelt alles beter en rustiger aan.

Verantwoord

Onafhankelijk van uw schrijven sta ik al voor het nemen eener beslissing op korte termijn. Dat moet ik wel om verschillende redenen.

De moeilijkheid is ook niet om een associatie te vinden, want ik behandel verschillende patiënten, die ook kuren bij specialisten.

Neen, mijne moeilijkheid is het voor een zenuwpatiënt, die bij mij geweest is voor een ernstige hoofdneuralgie het zoo te doen, dat dit voor mij als therapeut en als mensch verantwoord is.

Nogmaals voor de beenen die meer in de belangstelling staan, had ik mevrouw X. terugverwezen. Maar als neuralgisch patiënte moest ik haar tot mij nemen, al was het alleen maar om het feit, dat zij patiënte was geweest.

Commentaar op deze kwakzalversbrief lijkt ons overbodig. Wij hebben de spelling en de stijl ongewijzigd weergegeven. En we wijzen er op dat deze man van f 5.— tot f 10.— voor een behandeling vroeg. Wat honorarium betreft hebben dit soort lieden nooit moeite „om te besluiten een besluit te nemen”.

Willem - wordt - wakker

„GEVAARLIJKE CHARLATANNERIE” MEENT OFFICIER

IN HOGER BEROEP heeft voor de Rotterdamse rechtbank terechtgestaan een 49-jarige Hagenaar, zich noemende spiritistisch prediker, alias „Willem-wordt-wakker”. Hij was begin januari jl. door de kantonrechter te Rotterdam wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst veroordeeld tot drie maal zeven dagen hechtenis. Uiteindelijk veroordeelde de rechtbank de man tot driemaal 3 dagen hechtenis.

„De mensen stromen naar mij toe”, zei hij. „Ik kan het niet laten hen te behandelen.”

De behandeling kwam volgens verdachte hierop neer dat „een zingende meneer” zoals de president van de strafkamer opmerkte, hem in een bijeenkomst begeleidt, waarbij de Hagenaar in trance geraakt en dan strijken de bewegingen gaat maken, waarvan genezende werking zou uitgaan. Hij rekende daarvoor f 1.— „Willem-

wordt-wakker” zou met de „zingende meneer”, die eigenaar is van een galvaniseerbedrijf per auto door het land trekken om „genezingen” te verrichten aldus de Haagsche Courant.

De president hield verdachte voor, dat er nog twee patiënten waren geweest, wier toestand gedurende de behandeling door hem was verergerd. Als „spiritistisch prediker” trad de Hagenaar, naar hij verklaarde, al twintig jaar op. „Zij komen allemaal op mij af”, zo zei hij, „en ik kan hen niet weg-jagen”. Hij verdiende ongeveer f 100 per week.

Op een vraag van het openbaar ministerie antwoordde verdachte, dat hij zowel aan huis als in bijeenkomsten patiënten behandelt.

In zijn requisitoir sprak het openbaar ministerie over hokuspokus en poppenkast bij het „optreden” van „Willem”. De officier noemde het „optreden” ge-

vaarlijke charlatannerie en eiste bevestiging van het vonnis van de kantonrechter.

De gekozen raadsman, mr. W. Noordijk, heeft in zijn pleidooi meegedeeld, dat zijn cliënt 500 à 600 patiënten heeft en dat dit geen hokus-pokus is. Dit duidt op vertrouwen, aldus pleiter, want verdachte maakt geen reclame.

Nog nooit is iemand overleden als gevolg van behandeling door hem. Pleiter verklaarde, dat zijn cliënt er niet op uit was om geld te maken. De narigheid is, dat hij overstromd wordt door mensen met allerlei klachten, die hij wil helpen. Pleiter verzocht de geëiste hechtenisstraf in een voorwaardelijke te veranderen met een geldboete.

**Zoals de ouden
strijken, strijken
de jongen...**

WEGENS HET onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst is proces-verbaal opgemaakt tegen de 55-jarige vrouw T. Br.-K. te Rotterdam.

Toen de rechercheurs op bezoek kwamen was zij juist bezig met het bestrijken van het been van een patiënte. In een andere kamer verrichtte haar 27-jarige zoon een soortgelijke handeling.

De moeder was reeds eerder met de politie in aanraking geweest in verband met kwakzalverij. Zij beweert een magnetische gave tot genezing te hebben ontvangen, waartegen zij zich niet kan verzetten. Het behandelen van haar patiënten levert haar f 2.50 tot f 3.— per keer op, zodat zij een heel behoorlijk inkomen geniet, aldus Het Vrije Volk.

Haar zoon, die aanvankelijk in de autobranche werkzaam was, voelde enige tijd geleden ook de gave van de genezing in zich. Evenals zijn moeder, zo verklaarde hij, zou hij er zich tegen hebben verzet, maar de drang werd te sterk, zodat hij zich zakelijk met zijn moeder associeerde.

Hij placht 's morgens per auto de patiënten aan huis te bezoeken en 's middags zijn moeder tijdens haar dagelijks spreekuur te assisteren.

DE MAGNETISEUR ZAG DE TUMOR NIET

vervolg van pag. 1

licht voorkomen kunnen worden,” verweet de kantonrechter verdachte B. „U hebt een zware verantwoordelijkheid op u geladen. Iedere week had zij dood kunnen gaan.”

De geneeskundig-inspecteur Pieron zag het grote gevaar van de kwakzalvers vooral in het feit, dat de meest gunstige geneesperiode voor de arts voorbij gaat. „Hoe sneller een gezwel behandeld wordt, des te groter is de kans op genezing,” aldus de deskundige.

„Juridisch staat vast dat verdachte een kwakzalver is. Maar hoe staat dat nu wetenschappelijk, dokter?” vroeg de kantonrechter. „Bij mijn weten is er geen enkel wetenschappelijk bewijs dat dit strijken of deze kruiden en zalfjes iets kunnen helpen,” antwoordde de medisch deskundige.

„U weet niets van ziekte. U had deze vrouw naar een arts moeten sturen,” aldus kantonrechter.

„Zij was een vroegere patiënte. Ik kon haar niet weigeren. Bovendien kan ik bewijzen, dat ik mensen beter heb gemaakt,” pleitte verdachte.

„Dat zijn helemaal geen bewijzen,” vond de kantonrechter. „Steeds komen hier getuigen, die beweren door kwakzalvers genezen te zijn. Maar welk verband is er tussen behandeling

en genezing? Men kan ook genezen zonder zelfs een behandeling te ondergaan. Wetenschappelijk staat niets vast.”

Goddelijke gave

Verdachte verklaarde te genezen, omdat een goddelijke gave hem het magnetische veld deed zien bij een patiënt. Dat veld poogde hij door strijken te beïnvloeden.

Een Hillegoms meisje verklaarde 18 maal bestreken te zijn door de magnetiseur om van een huiduitslag te genezen. Zij betaalde f 5.— per bezoek en kreeg voor f 4.50 per stuk een pak kruiden. B. bracht ook huisbezoeken en soms betaalden zijn patiënten de taxi.

De officier van Justitie vond verdachte een man, die niet het lef had om tegen een patiënt te zeggen, dat hij een ziekte niet kon genezen. „Zijn grote gevaar is, dat hij niet bevoegd en niet in staat is om ernstige ziekten te onderkennen.”

De kantonrechter zag als enige verzachtende omstandigheid dat verdachte zijn onbevoegde medische praktijken 15 jaar ongestoord had kunnen uitoefenen.

„Ik heb erg veel respect voor de politie bij het vergroten van de verkeersveiligheid. Het gaat inderdaad om mensenlevens. Laat de politie echter ook de kwakzalvers niet vergeten. Het gaat daarbij eveneens om mensenlevens.”

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiters, apotheker, Zwolle

„VRIJ NEDERLAND” op de bres voor Prof. Tenhaeff

„MARGRIET” WAARSCHUWT

OMWILLE VAN HET GROTE goed der volksgezondheid, dat nog altijd wordt bedreigd door een heirleger van kwakzalvers, menen wij er goed aan te doen enkele uitspraken van prof. Tenhaeff in diens artikelen nog eens te onderstrepen.

Door met deze zinsnede terug te komen op de artikelenserie van de hand van prof. dr. W. H. C. Tenhaeff toont het damesweekblad „Margriet” haar goede bedoelingen.

Hoewel wij het blijven betreuren, dat „Margriet” de inzichten van prof. Tenhaeff heeft gepubliceerd, moet dezerzijds bij herhaling worden gesteld, dat wij nimmer geloofden in een welbewuste kwakzalverspropaganda van de zijde van „Margriet”.

Nu het blad op de afgesloten Tenhaeff-serie terugkomt is dat voor ons een bewijs, dat onze bezwaren tegen de artikelen van Tenhaeff niet onopgemerkt zijn gebleven.

De „onderstreepte passages” uit de artikelen van Tenhaeff die nu nog eens door „Margriet” worden afgedrukt behelzen die gedeelten, waarin hij waarschuwt tegen bedriegers, oplichters, charlatans en mala fide genezers. Voorts wijst prof. Tenhaeff op het feit dat lang niet iedere verbetering in de gezondheidstoestand die schijnbaar door een magnetiseur wordt bereikt ook genezing betekent. Daarnaast pleit

prof. Tenhaeff voor samenwerking tussen arts en bona fide magnetiseur.

Zodra de bona fide magnetiseur om de hoek komt, willen wij toch het waarschuwingssein hijsen. Nogmaals: er is geen enkele methode ontwikkeld om de goede van de slechte magnetiseur te onderscheiden om de eenvoudige reden dat het bestaan en de medisch waarde van paranormale verschijnselen wetenschappelijk niet boven alle verdenking staan. Er bestaan dus geen bona fide magnetiseurs want er zijn geen beoordelingsmaatstaven.

Maar „Margriet” heeft haar best gedaan om haar vele lezers nog eens te wijzen op de gevaren van een behandeling door handopleggers. Daarvoor zijn wij aan het blad waardering verschuldigd.

Geen waardering voor „Vrij Nederland”! Het blad maakt ons uit voor heksenjagers, kwakzalverjagers, giftige pijlschietters, verdraaiers en querulanten, die andersdenkenden haten. Daarop zegt V.N. nog eens nadrukkelijk dat zij onze betoogtrant niet waardig vindt.

Wij kunnen slechts deemoedig antwoorden, dat wij voortaan de betoogtrant van V.N. als voorbeeld zullen nemen...

Overigens blijkt V.N. bijzonder goed ingelicht over de wijze waarop de artikelenserie in „Margriet” tot stand is gekomen. Leest u V.N. er maar op na:

„Uit „Margriet” blijkt dat een wetenschappelijk onderzoeker hier een duidelijk en begrijpelijk overzicht geeft van pro en contra t.a.v. het vraagstuk der paranormale genezers. De interviews in kwestie zijn zo exact mogelijk opgenomen n.l. door middel van een bandapparaat. De tekst is later door prof. Tenhaeff nog eens overgelezen. De redactie van „Margriet” heeft allerminst sensatie willen brengen, maar heeft de opvattingen, vraagstellingen en zeer voorzichtige conclusies van prof. Tenhaeff op de voet gevolgd. Zoals van een parapsycholoog mag worden verwacht, benadert prof. Tenhaeff zijn onderwerp objectief, d.w.z. hij houdt zolang het tegendeel niet bewezen is, de mogelijkheid open dat er mensen zijn die gaven van paranormale genezing bezitten.

OPROEP

van onze

Penningmeester

BEGIN AUGUSTUS heeft de penningmeester een schrijven gericht tot alle leden, die hun contributie over 1961 nog niet hadden voldaan.

Het resultaat is, dat er nog slechts ENKELEN zijn, die vergaten hun contributie te gireren.

De penningmeester verzoekt hen vriendelijk deze achterstallige contributie alsnog per giro over te maken.

Dit voorkomt het disponeren per postkwitantie, dat bovendien extra kosten met zich brengt. Door te gireren bespaart U de penningmeester bovendien extra werk.

De contributie bedraagt f 7,50 per jaar, voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten f 2,50.

De gironummers van de vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro K 1672.

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

Hoe weet N.V. de werkwijze van prof. Tenhaeff zo goed? Zijn bandrecorder? Zijn objectiviteit? Zijn correcties?

Zolang het tegendeel niet is bewezen geloven wij dat iemand hier zeer bewust reclame maakt voor een Utrechtse hoogleraar en wij betreuren het dat dit zo ongekunsteld geschiedt.

Zolang het tegendeel niet bewezen is geloven wij dat V.N. zich zeer lichtgelovig heeft laten drukken in een hoek waar dit blad van oorsprong niet thuis hoort.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vicevoorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buiters, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonne's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 - 19114.